

04

זריזות

לככרו של איבור ישראל
עמית צור הי"ד

אחים
לנצח

הופכים
דיכרון
למורשת

OLAMI MENTORSHIP

המעשים הקטנים מהם נוצרים אנשים גדולים

"חזית איש מהיר במלאכתו לפני מלכים יתיצב, בל יתיצב
לפני חשכים"

(משלי כב, כט)

"בא לשבח מדת הזריזות, והיא המהירות במלאכתו. ובאור
הענין: כאשר מטלת עליו מלאכה לעשות, לא ישקט האיש,
כי אם (עד ש...) כלה הדבר לעשותו. והמהירות במלאכה -
כוללת ההקדמה אליה, שלא יאחרנה ליום מחר, והתעסק
בה בלא בטול והפסק בעצלותים. ושבח בעליה ואמר כי
לפני מלכים יתיצב, כי המלכים שואלים ודורשים על איש
אשר כזה, והוא הראוי לפעלם ולעבודתם."

(רבינו יונה מגירונדי)

אזרחי מחדשה

זריז או דחייני?

האם הזריזות היא
רק דרך לחסוך זמן
[דבר חשוב בפני
עצמו], או שיש בה
משהו שמשנה את
מהות העשייה?

זריז או דחייץ - להיות או לחדול

"ותראה כי טבע האדם כבד [עצל] מאד, כי עפריות
החמירות גם, על כן לא יחפץ האדם בטרח ומלאכה.
ומי שרוצה לזכות לעבודת הבורא יתברך, צריך שיתגבר
נגד טבעו עצמו ויתגבר ויזדרז, שאם הוא מניח עצמו
ביד כבדותו [עצלותו], ודאי הוא שלא יצליח. והוא מה
שאמר התנא הוי עז כנמר, וקל כנשר, ורץ כצבי, וגבור
כארי לעשות רצון אביה שבשמים."

רמח"ל (רבי משה חיים לוצטו)
בספר מסילת ישרים פרק ו

למה הרמח"ל חושב
שמי שיתעצל - אין סיכוי
שיצליח, הרי לכאורה
ההבדל בינו לבין
המזדרז הוא רק כמות
הזמן שמשקיעים בכל
פעולה?

איזהו זריז? הרואה את הנוכל

"ומפּרָשׁ כִּי מִדַּת הַזְּרִיזוֹת - לְרֹאוֹת אֶת הַנוֹלָד, וּלְהַקְדִּים סִבַּת הַשְּׂמִירָה מִן הַדְּבָר לְפָנָי עֵתוֹ [=להתכוּן לדבר עוד לפני שהדבר קורה בפועל]... עַל כֵּן שָׂבַח בְּכָאן מִדַּת הַזְּרִיזוֹת"

רבינו יונה מגירונדי

"חֲלָקֵי הַזְּרִיזוֹת שְׁנַיִם, אֶחָד קֹדֵם הַמַּעֲשֵׂה, וְאֶחָד אַחֲרָי כֵּן. קֹדֵם הַתְּחִלַּת הַמַּעֲשֵׂה הוּא שְׁלֵא יַחְמִיץ הָאָדָם אֶת הַמַּצְוָה, אֶלֶא בְּהִגִּיעַ זְמַנָּהּ אוּ בְּהַזְדַּמְנָהּ לְפָנָיו אוּ בַעֲלוֹתָהּ בְּמַחְשַׁבְתּוֹ, יִמְהַר יַחִישׁ [=יזרוז את] מַעֲשֵׂהוּ לְאַחֲזוֹ בָּהּ וּלְעֲשׂוֹת אוֹתָהּ, וְלֹא יִנִּיחַ זְמַן לְזְמַן שִׁיתַּרְבֶּה בִּינְתָיִם."

מסילת ישרים פרק ז

שאלה למחשבה:

מה הקשר
בין שתי
תכונות
משובחות
אלו?

למה הזריז
רואה את
הנולד?

החשיבה המוטו - אם כל חטאת

"אמר עצל ארי בחוץ בתוך רחבות ארצח".

(משלי כב יג)

"שבעה דברים אמר שלמה בעצל: כיצד?

אמרו לעצל, הרי רבך בעיר, לך ולמד תורה ממנו - והוא משיב

אותם, מתירא [=מפחד] אני מן הארי שבדרך.

רבך בתוך המדינה [=בשכונה], אומר להם, מתירא אני שלא יהיה

ארי בין הרחובות.

אומרים לו, הרי הוא בתוך ביתך - אומר להם, אם אני הולך אצלו,

אני מוצא הפתח נעולה וכו', עין שם.

הא למדת, שאין היראה גורמת שיתעצל אלא עצלה גורמת לו שיתירא".

(מסילת ישרים פרק ט)

החשיבה המוטת – אם כל חטאת

”אמר עצל ארי בחוץ בתוך רחבות ארצח”.

(משלי כב יג)

”שבעה דברים אמר שלמה בעצל: כיצד?

אמרו לעצל, הרי רבך בעיר, לך ולמד תורה ממנו - והוא משיב אותם, מתירא [=מפחד] אני מן הארי שבדרך.

רבך בתוך המדינה [=בשכונה], אומר להם, מתירא אני שלא יהיה ארי בין הרחובות.

אומרים לו, הרי הוא בתוך ביתך - אומר להם, אם אני הולך אצלו, אני מוצא הפתח נעולה וכו', עין שם.

הא למדת, שאין היראה גורמת שיתעצל אלא עצלה גורמת לו שיתירא”.

(מסילת ישרים פרק ט)

החשיבה המוטת - אם כל חטאת

"בא להודיע, כי המדות הרעות מתעות השכל, ויבקש טעמים להמשך
אחרי התאוות, על כן אמר כי העצל ימצא טענה להמשך אחרי
העצלות, ויפחד מדבר שלא יפחד ממנו זולתו".

רבינו יונה מגירונדי

העצל איננו מעוניין לראות את העתיד, זה פשוט עלול לחייב
אותו לעשות דברים שאם אפשר לדחות למחר, למה שלא
ידחה אותם למחרתיים? אך הזריז איננו מפחד מעשיה, ולכן
הוא יחשוב כבר עכשיו מה יצטרך לעשות בהמשך.

הזריזות הדרר לשיקול דעת טהור

"אמר לו [=אלוקים לאדם הראשון] ואתה מה שמך? אמר לו: אני נאה להקראות אדם שנבראתי מן האדמה"
(מדרש רבה – בראשית פרשה יז)

"תראה כי טבע האדם כבוד מאד, כי עפריות החמירות גם, על כן לא יחפץ האדם בטרח ומלאכה. ומי שרוצה לזכות לעבודת הבורא יתברך, צריך שיתגבר נגד טבעו עצמו ויתגבר ויזדרז... כי חזוק גדול צריך למי שרוצה לכפות הטבע אל הפכו".

(מסילת ישרים ו)

הזריזות הדרך לשיקול דעת מהור

"אמר לו [=אלוקים לאדם הראשון] ואתה מה שמך? אמר לו: אני נאה להקראות אדם שנבראתי מן האדמה"
(מדרש רבה – בראשית פרשה יז)

"תראה כי טבע האדם כבד מאד, כי עפריות החמירות גם, על כן לא יחפץ האדם בטרח ומלאכה. ומי שרוצה לזכות לעבודת הבורא יתברך, צריך שיתגבר נגד טבעו עצמו ויתגבר ויזדרז... כי חזוק גדול צריך למי שרוצה לכפות הטבע אל הפכו".

(מסילת ישרים ו)

האדם מוגדר כנברא מהאדמה, נגזרת מכך היא הנטיה לעצלות. ומשום כך היא גורמת לכל החלטותיו להיות מוטות לטובת אי עשייה. הזריזות היא הדרך היחידה לגרום להחלטותיו להיות טהורות יותר.

מסקנה: זריזות או עצלות = להיות או לחדול

משנה לנשמה

מוזמנים להעמיק ולפתח שיח
לאור המצגת 'משנה לנשמה'
באתר אחים לנפש

<https://achimlanefesh.org.il/series/ml>

אמר להם (רבן יוחנן בן זכאי לתלמידיו): צאו וראו איזוהי דרך ישרה שידבק בה האדם.
רבי אליעזר אומר: עין טובה. רבי יהושע אומר: חבר טוב. רבי יוסי אומר: שכן טוב. רבי שמעון אומר: הרואה את הנולד.
רבי אלעזר אומר: לב טוב.
אמר להם: רואה אני את דברי אלעזר בן ערך מדבריכם, שבכלל דבריו דבריכם.
אמר להם: צאו וראו איזוהי דרך רעה, שיתרחק ממנה האדם.
רבי אליעזר אומר: עין רעה. רבי יהושע אומר: חבר רע. רבי יוסי אומר: שכן רע.
רבי שמעון אומר: הלוח ואינו משלם. אחד הלוח מן האדם, כלוח מן המקום ברוך הוא, שנאמר (תהלים לז, כא): לוח רשע ולא ישלם, וצדיק חונן ונותן.
רבי אלעזר אומר: לב רע.
אמר להם: רואה אני את דברי אלעזר בן ערך מדבריכם, שבכלל דבריו דבריכם:

(אבות, פרק ב' משנה ט')

להצטרפות
ולחומרי אימון
נוספים סרקו
והיכנסו לאתר
אחים לנצח

אחים
לנצח

© כל הזכויות שמורות ל'אחים לנפש'

OLAMI MENTORSHIP

